

BOLJŠI IZGLEDI ZA SVETOVNO GOSPODARSKO EKSPANZIJO

Proti koncu tega meseca se v Washingtonu vrši redni letni zbor Mednarodnega monetarnega fonda in Mednarodne banke. Ta običajni zbor je bil v preteklih mesecih izredno pomemben, ker so v njem sprejeti ukrepi, ki imajo vpliv na politiko svetovnega gospodarstva. Zbor je priložil priložnost za razpravo o monetarnem in finančnem stanju sveta. Na zboru so se razpravljali o različnih vidikih svetovnega gospodarstva, ki so v zadnjih letih doživeli pomembne spremembe. Zbor je bil priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj med predstavniki različnih držav. Zbor je bil priložnost za razpravo o različnih vidikih svetovnega gospodarstva, ki so v zadnjih letih doživeli pomembne spremembe. Zbor je bil priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj med predstavniki različnih držav. Zbor je bil priložnost za razpravo o različnih vidikih svetovnega gospodarstva, ki so v zadnjih letih doživeli pomembne spremembe.

lanskega leta ni prišel razvoj v tem pogledu ustrezno do izraza, toda ko je v decembru leta 1958 Zapadna Evropa vzpostavila konvertibilnost, je to pomenilo tudi novo kvaliteto. Vse zapadne evropske valute so namreč sedaj, s stališča konvertibilnosti, postale enake dolarju. Učinek samo te spremembe, toda vračunajoč tudi povečanje sredstev, ki so ga medtem izvršili, je moč oceniti na nekaj manj kot 4 milijarde dolarjev.

VEČJA SKRBE ZA SIBKEJSE IN MANJ RAZVITE DEŽELE

Po tem se jasno vidi, da je gibanje k vzpostavljanju konvertibilnosti v svetu prav tako pomembna dejavnost v okviru svetovnega gospodarstva. Zbor je bil priložnost za razpravo o različnih vidikih svetovnega gospodarstva, ki so v zadnjih letih doživeli pomembne spremembe. Zbor je bil priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj med predstavniki različnih držav. Zbor je bil priložnost za razpravo o različnih vidikih svetovnega gospodarstva, ki so v zadnjih letih doživeli pomembne spremembe.

vali Exim banka, vlada in privatne banke ZDA, v Evropi pa OEEC, privatne banke, kreditorji in druge vlade.

Letošnji običajni zbor Fonda bo v znaku ugotovitve uspehov, ki so jih do sedaj dosegli (povečanje sredstev, konvertibilnost in drugo), toda v večji meri v oceni in sprereditvi nekaterih novih smeric politike, intenzivnosti in materialnega angažiranja, da bi se doseganja načela politike Fonda uveljavila v širšem obsegu: notranjega in zunanega uravnoteženja gospodarstva, usposabljanja za aktivnejše sodelovanje na svetovnem tržišču kapitalov, olajšanja svetovne trgovinske izmenjave in v splošnem v praktičnih in konkretnih ukrepih uveljavljanja širše, svetovne politike polne zaposlenosti in razvoja.

N. P.



Te dni jih je vse časopise polno: Marija Callas, Aristotel Onassis in za njima Meneghini, sedajni mož Marije Callas.

Kdaj bomo trgali?

Mnogi vinogradniki se v drugi polovici meseca, z ozirom na trgatve, loteva neka nestrpnost; ene praga strah glede slabega vremena, drugim je le za kolico, tretji se izgovarja s tatvino, pičli, osami i.c. In tako spravijo grozdje prezgodaj s trte in se zgodi, da imajo slabšo in tudi manjšo vinko letino. S takšno prezgodnjo trgatvijo pokazemo, da ne poznamo naravnega procesa pri trti, v vsakem primeru, iz zemlji slabo vreme (toco i.c.), pa pomeni to gospodarsko škodo, in to celo za gospodarstva, ki vinogradijo le za hišno potrebo. Poslejimo torej, kdaj je grozdje zrelo in pripravno za trgatve.

Grozdje se začne pisati (barvati), ko preneha rast jagode, kislina pa se več ne množi. Čeprav jagoda ne

raste, pridobiva zaradi nulega kopičenja sladkorja na svoji teži. Ta proces kopičenja je seveda odvisen od vremena, sorte, lege vinograde itd. Kadar je v grozdju največ sladkorja in se ne more več kopičiti, je to popolnoma zrelo. To je pri nas navadno prve dni oktobra.

V vsakem lepem sončnem dnevu ob koncu zorenja se more sladkor pomnožiti skoro za pol odstotka, to je v dveh dobrih dneh okrog 1 odst. Zrelo grozdje ni le boljše, ampak je tudi bolj sočno in da več mošta kot premla zrelo. Rast jagode preneha konec julija. Tedaj se prične količina sladkorja množiti, kislina pa manjšati. Poskusnje so pokazale, da količina sladkorja najbolj zraste, kislina pa pade med avgustom in septembrom in koncem septembra. Če se torej sladkor do popolne zoritve v grozdju stalno veča, kislina pa krči, je razumljivo, da prezgodnja trgatve ni gospodarsko umestna. Pravi čas trgatve pa lahko ugotovimo, če neposredno pred trgatvijo vsak teden določimo količino sladkorja s tako imenovano klosterneško tehniko, ki bi jo moral imeti vsak vinogradnik, zlasti pa prodajalci namenjeno količino vina. Seveda je potrebno, da pri ugotavljanju količine sladkorja ugotovimo tudi koliko je v grozdju zrelo kisline, in to zaradi tega, ker želimo, da se v grozdju nabere kar največ sladkorja. V deževnem vremenu pa se njegova količina v grozdju manj ali več zmanjša. Ko je torej v grozdju največ sladkorja, oziroma če se zaradi deževnega in hladnega vremena začne manjšati, se odločimo za trgatve. Kakovost pridelek je odvisna od časa in načina trgatve.

Te pa je običajno dovolj, zlasti pa v pridelku s težke zemlje s severnih leg in v slabih sortah. Zaradi tega se ne smemo s trgatvijo prenatrati in grozdje obrabiti, ko vsebuje mnogo kisline. Seveda se dogaja tudi pri nas (bregi, kamnita ali lahka peščena zemlja), da vsebujejo vina (grozdje) premla kisline. Tudi v takih primerih moramo biti s trgatvijo previdni in paziti, da jo izvršimo, ko je med sladkorjem in kislino najpremernejše razmerje. Premajhna kislina ne more zadostno zaščititi v vinu aromatične ali buketne snovi (diščnost, ki jo vsebujejo n. pr. muskati, malvazija, traminec i.d.r.).

Čas trgatve igra v vinarstvu veliko vlogo, kar je naprednim vinogradnikom predobro znano. Če smo se skozi leto trudili okrog trte in grozdja očuvali pred nepravilnimi sovražniki, ne bomo s prezgodnjo — in seveda niti s pozno — trgatvijo sami sovražnik svojemu uspehu Moramo pripomniti, da je bilo nekoč glede tega bolj urejeno in tudi več discipline. Običine in vsi so določile čas trgatve. Danes je tudi v tem popolna svoboda, po naše rečemo: Stori kot se ti zdi primerno. Čim pametneje in boljše bo ukrenil, tem bolje zate. Kot je svoboda v gospodarstvu družbeno zelo kočljiva zadeva, tako je glede trgatve tudi za nekatere kmetke gospodarje. A ne za umne, previdne in skrbne hiše. In po teh se moramo ravnati, in to še posebno letos, ko ni vreme takšno kot si ga za dobro vinko kapljico želimo. Burja, pomanjkanje vlage in toplote so v prvi tretjini tega meseca ovrzali povoljno zorenje grozdja. Lansko leto je bilo na splošno pomanjkanje sladkorja v grozdju (moštu) in takšno vino je šlo teže in po slabši ceni v promet. Tako in še huje bo tudi v bodoče, ker je tega blaga na trgu dovolj. Zaradi tega poskrbimo, da bo naš vinski pridelek čim boljši.

NEMCI SI HOČEJO ZAVAROVATI SVOJE ZDRAVJE

Vsaka potvorba prehrabnega blaga se bo z decembrom strogo kaznovala

Razni kemični dodatki, ki ne ustrezajo predpisom, so prepovedani. Kazni so zelo stroge: do deset let zapora in izgube vseh pravic

Prej časom je italijanski tisk na veliko pisal o zlorabah v proizvodnji olja. Po podatkih, ki jih je tisk navajal, se v Italiji proda več umetnega olja, Sicer bi to ne bilo nič kaj posebnega, saj oljenna olja v mnogih deželah niti ne poznajo, toda v Italiji se tako potvorenje olje prodaja pod etiketo — pristnega oljenna olja. Tako je poročal tisk z ustreznimi in konkretnimi podatki. V Italiji se nadalje prodaja veliko potvorenje vina. Pridelek olja v letu 1957 je znašal okoli 45 milijonov hektolitrov. V istem letu pa so napravili v Italiji 10 milijonov hl umetnega vina. In ga razpečali oziroma spili. Če bi hoteli nasloviti še druge podobne pri-

mere potvarjanja prehrabnega blaga, bi mogli še dolgo naštevati, toda je gornja dva primera nam kažeta, da je potvarjanje prehrabnih artiklov — seveda, kjer se izplača — pri nas dokaj eudomoneno. Če od časa do časa pride v zvezi s tem do večjega ali manjšega škandala, se zadeva kmalu zadušiti. Tisk območne in spet smo več ali manj pri starem.

Zgrešeno bi bilo misliti, da je tako početje doma le pri nas. Tudi drugod po svetu znajo prodajati pod etiketo pristnosti vse kaj drugega. Nemci so prav tako med temi, ki so v potvarjanju blaga. In predvsem v prehrabnem blagu, ki se ukvarja s prehrabnimi ar-

tikli, sprjazniti z novimi razmerami, z novim zakonom, ki ni dovolj. Zakon predvideva izredno visoke globe, in kar v Nemčiji ocenjujejo kot najvažnejšo značilnost zakona, to je, da more sodišče kršilca obsoditi tudi na civilno degradacijo, kar pomeni, da obsodeni državljan izgubi zaradi potvarjanja kakovosti prehrabnega blaga vse državljanske pravice. S tem izjemo možnost vsake državne službe in tudi možnost postaviti si ali obdržati svoje trgovsko ali industrijsko podjetje. Ker pridejo pri tem v poštev v glavnem obrtniki in industrijski, je jasno, da je obrtnik ali industrijec, ki ga zalotijo pri potvarjanju kakovosti prehrabnega blaga, življenjsko onemogočen.

Da bi vsakdanja praksa zakona ne mogla izigrati, se v zakonu samem nastavljajo vsi elementi, ki pridejo v poštev. Tu ne gre le za surovine, pač pa tudi za dodatke in celo za posodo in naprave, ki se pri proizvodnji prehrabnega in potrošnega blaga uporabljajo.

Če vzamemo v postev vse, je povsem razumljivo, da se v mnogih nemških podjetjih znašla sedaj v težavah. Prehrabna industrija že dolgo uporablja najrazličnejše kemične dodatke, ki jih potrošnik zaužije, ne da bi sploh to vedel. Med temi dodatki so na pr. tudi kemične spojine, ki jih želedec ne more prebaviti. Ker pa je teh snovi v splošnem malo, je tako pripravljeno blago povsem užito, ni škodljivo, skratka, normalno prehrabno blago, ki ga uživamo vsak dan. Vse to velja seveda dokler se dodatki razumno uporabljajo. Toda novi zakon prepoveduje uporabo kateregakoli dodatka, ki bi ne bil sestavljen iz prebavljivega vodikovega ogljika, tošle ali prebavljive beljakovine, naravnih vitaminov, provitaminov ter nekaterih aromatičnih dodatkov, ki so nujno potrebni. Vsi ostali pripomočki pa so na prohibicijski listi, kot prepovedani in obojeni.

Zamislimo si na pr. podjetje, ki je doslej uporabljalo povsem drugačne dodatke. V nemških industrijskih podjetjih imajo sedaj kemiki čez glavo delo. Sestaviti morajo nove kemične formule za nove dodatke, ki bodo ustrezali želji producenta, hkrati pa tudi predpisom novega zakona. In to pogosto ni lahko, posebno ko v isti nad proizvodnem grozdju zgora in izgube državljanjskih in civilnih pravic za vsak neznan prekršek.

Kako strogi so Nemci glede tega, nam bo povedal sledeči primer: Neko mlekarso podjetje je bilo namenjeno mleku, delalo maslo. Ker podjetje ni delalo pravilno, ker ni imelo ustreznih higienskih pogojev, je moral lastnik podjetja plačati velikansko globo in zamenjati artikel proizvodnje. In to že sedaj, ko novi zakon še ni stopil v veljavo.

Kar je veljalo za to podjetje, bo v bodoče veljalo za vsa podjetja v Zahodni Nemčiji, ki so doslej uporabljala kemične dodatke, ki so na proscribijski listi in ki ne bodo mogla niti ustreznega, z zakonom dovoljenega dodatka.

Da bi se zakon dosledno izvajal, bodo povečali kontrolne organe in komisije, ki so že do sedaj bile stalno na delu.

Nemci k vsemu temu do-

HOROSKOP

ZA DANES.

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pazite več na interese celote, kajti sicer boste tudi vi ostali na cedilu. Zdravje odlično.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Spoznali boste osebo, ki vas bo s svojim nastopom osvojila.

DOVJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Različna mnenja, ki bodo prišla od izraza med vami in sodelavci, ne smejo zavreti dela. Načrta so dobri.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Svoje zamisli skušajte izpeljati do konca, ker so zares dobre.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Dan poln intenzivnega dela, manj pa bo uspehov, posebno finančnega značaja. Ne spuščajte se v spletko.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Dobili boste izredno zanimiv predlog, vendar ne sprejmite ga nalahko.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Priznajte, da je krivda na vaši strani. S tem boste pridobili na zaupanju in veljavi.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Naj vas postopek nasprotnikov ne zanima preveč. Glavno je, da gre vaše delo po poti, po kateri mora.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Dan bo s finančne plati nezanimiv. Bolj zanimivi pa bodo vaši stiki z novimi znanci. Zvečer ostanite v družbi svojcev, ki si vas žele.

KOZOROČ (od 21. 12. do 20. 1.) Če odločite o čem, pazite, da vaši sklepi in ukazi ne bodo preveč ukazovalni.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Nestrpni boste ves dan, ker vam račun ne bodo tečili. Potolažite se in lotite se dela z vso vneto.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Posređovali boste v zadevi, ki ni niti najmanj simpatična.



Hotel 'Palace' v Portoforo, kjer bodo v letošnjem septembru dosegli rekordno število tujih gostov.

LJUDJE IN OBIČAJI DEŽELE TOSKANSKE «GIOSTRA DEL SARACINO» V AREZZU

Toskana je dežela v Italiji, kjer obstaja največ srednjeveških tradicij, kjer spomeniki in palače v vsakem mestu in v vsaki vasi govori o slavni preteklosti, kjer se še danes prebivalci s ponosom spominjajo na svoje prednike in na njihove običaje. V Pisi se vsaki vrsta štiri leta znamenito tekmovanje z Genovežani, Amalfitanci in Benežani za mornarski pokal, v Sieni se vsaki dvakrat letno znameniti tekmovalci, v Firenci je na dnevnem redu nogomet v srednjeveških kostumih, v Arezzu se vsako leto vrši «Giostra del Saracino». Vsako mestoce ima svoje letne praznike, v katerih prebivalci običajo srednjeveška oblačila in tekmujejo med seboj.

Dandanes so vsi ti prazniki povod za turistično reklamo in res, ob priliki njihovega izvajanja prihajajo v ta mesta množice turistov, med njimi mnogo tujcev. Kar pa je najbolj značilno je to, da v veliki večini primerov niso tekmovalci

le navadni dninarji turistične ustanove, temveč da so to meščani, ki prostovoljno sodelujejo pri prireditvah, ker so te prireditve v glavnem v tekmovanju med različnimi mestnimi okraji in se torej prebivalci okraj borijo z vsemi silami, da bi si pridobili zmago.

Izrazit primer takega tekmovanja je «Palio» v Sieni, kjer je mesto razdeljeno na okraje in kjer se pravzaprav vse mestno življenje, skozi vse leto, vrši v znamenju te rivalitve med okraji.

Nekaj podobnega, čeprav v manjši obliki, se vrši v Arezzu, kjer je mesto razdeljeno na štiri okraje, v katerih prebivalci običajo srednjeveška oblačila in tekmujejo med seboj.

Dandanes so vsi ti prazniki povod za turistično reklamo in res, ob priliki njihovega izvajanja prihajajo v ta mesta množice turistov, med njimi mnogo tujcev. Kar pa je najbolj značilno je to, da v veliki večini primerov niso tekmovalci

bolj slikovito v Toskani zaradi bogastva kostumov in posebej se zaradi živga prizadevanja vsega mestnega prebivalstva.

Prireditve se vrši na srednjeveškem trgu Piazza Grande, kjer se zberejo tekmovalci: osem jih je, dva za vsak mestni okraj. Jahači konje, običeni so v srednjeveške kostume, držijo v rokah konjske sulice. Trg je prazen, v njegovi sredini se nahaja človeška lutka z železnim čelom, ki naj predstavlja osebo «Re delle Indie». Tekma obstaja v divjem galopu konjenikov z enega konca trga do lutke in dalje. Tekmovalci morajo vredi sulice v železni ščit, a pri tem morajo biti zelo opretni, kajti lutka se naglo obrača okrog svoje osi in slabo zadan udarec zavrzi lutko in je zadel ščit in bič z železnimi končniki, ki jih lutka drži v roki. Mnogi tekmovalci dobiyo v hrbet tako močan udarec, da nosijo posledice vse življenje.



Na poti v Hollywood se je nemški ekvilibrist Armin Dahl ustavil v New Yorku in na ograji Empire State Buildinga (335 m) pokazal, brez mreže, kaj zmore.

vlak brez osebja

Za poskušajo upravljajo vlake, ki drivajo pod newyorškimi nebotičniki, posebni elektronski stroji, za sedaj se le na krajšem odseku, v bližnji prihodnosti pa bodo elektronske naprave baje povsem izpodrinile dosedanje strojevodje.

Čez nekaj tednov bodo začeli na poskusni progi voziti vlaki brez strojevodij in spretnikov, prodajalci in kontrolorji vozni listkov pa na podzemeljski železnici tako že zdavnaj sidiyo v preteklost.

Elektronske naprave med dvema poskusnima postajama v New Yorku bodo stale približno milijon dolarjev, ob tem pa bodo prihranili pri plačah za osebe okoli 120.000 dolarjev na leto. Strokovnjaki zatrjujejo, da na naprave povsem zanesljivo in zelo preprosto. Vlake bodo upravljali

podobni, kot na primer zdaj avtomatična dvigala. Če se bodo poskus obnesli, si bo moralo 3100 newyorških strojevodij in vlakovodij poiskati delo v drugih poklicih.

Za zdaj še ni znano, kdo bo zagotovil sredstva za izpolnitev tega načrta. Če stanejo naprave med dvema postajama milijon dolarjev, ni težko izračunati, koliko sredstev bo treba vložiti, preden bodo elektronsko nadzorovali in upravljali promet na šest sto kilometrov dolgi podzemeljski železnici, ki ima 486 postajališč.

Strokovnjaki newyorške podzemeljske železnice pa so navzile visokim stroškom optimisti. V minulih letih so uvedli številne tehnične novosti, s katerimi so na račun plač pritrtili precej sredstev. Kas-

je se vedno izkazalo, da je novi način koristen tudi za potnike. Odkar se na primer avtomatično zapirajo vrata, se ni pripetila na podzemeljski železnici nobena smrtna nesreča več.

Štiri in pol milijona potnikov — toliko prebivalcev New Yorka se dnevno vozi s podzemeljsko železnico — bo zapalo življenje skupini ljudi, ki se bodo sklanjali nad kontrolne plošče elektronskih mož. Vsi vlaki pa bodo drveli s hitrostjo 60 kilometrov na uro po temnih predorih newyorškega podzemlja. Zdi se, da bo to višek avtomatizacije, napovedujejo pa še nadaljnje izboljšave. Morda bodo lepega dne izumili tudi elektronskega generalnega direktorja. Takrat bo pojem «železniško osebje» res šel v posobe.

